

IFMETALL

OLIKA TILLSAMMANS

Handbok för mångfaldsarbete

INNEHÅLL

Du behövs.....	3
Vi måste hålla ihop.....	4
IF Metalls värdegrund.....	5
Vi är internationalister - inte nationalister.....	8
Det handlar om förtroende och trovärdighet.....	12
Myter kring mångfald.....	15
Facket, arbetsmarknaden och de högerextrema.....	19
Integration eller assimilering.....	27
Fakta om migration.....	32
Fackligt initiativ för flyktingbarn.....	36
Svenska (modellen) för invandrare.....	38
Olika tillsammans.....	39

OLIKA TILLSAMMANS – handbok för mångfaldsarbete är utgiven av IF Metall.

Illustrationer: Maja Larsson • **Foto:** Hans Palmqvist (sidan 27), Lars Dahlström (36), Johan Främst (38) • **Layout:** Inger Lernevall • **Tryck:** Sib-Tryck Holding AB 2015

DU BEHÖVS

Jag ser med stark oro på hur främlingsfientliga, intoleranta och rasistiska krafter breder ut sig över Sverige och får fäste i skolor, på arbetsplatser och till och med i politiken.

För IF Metall är det självklart att vara en kraft som bekämpar intolerans och rasism. Ett öppet och jämlikt samhälle är en förutsättning för vår industris framgångar i världen.

I vårt Sverige är alla välkomna och det råder ordning och reda på arbetsmarknaden. Här ska svenska kollektivavtal gälla för alla. Här ska rätt lön betalas även till de som kommer från andra länder. Här ska arbetsmiljön vara lika säker och trygg för alla.

I vårt Sverige har alla möjlighet att bidra i välfärdsbygget och förverkliga sina drömmar om ett gott och fredligt liv.

Vårt mål är goda, trygga och utvecklande arbeten för alla samt ett gott, öppet och tolerant samhälle. Vi kommer aldrig att vara tysta inför fördomar, hat och rasism.

I stället ska vi fortsätta bygga Sverige starkt. Tillsammans med alla goda krafter skapar vi mångfald och bekämpar intolerans.

Du, vi, behövs i detta tålmodiga arbete. Du, vi, gör skillnad!

Anders Ferbe
FÖRBUNDSORDFÖRANDE

VI MÅSTE HÅLLA IHOP

Det är i kampen mellan arbete och kapital som fackföreningsrörelsen vuxit fram. I den kampen har IF Metall valt sida. Hela vårt existensberättigande ligger i att hävda alla arbetares rätt gentemot arbetsgivarna. Det gäller såväl i Sverige som i hela världen.

För IF Metall handlar det om att våra medlemmar ska ha bästa möjliga villkor på jobbet. Det får vi aldrig genom att dela upp oss efter etnicitet, hudfärg, religion eller kultur. Vi vet att vi måste hålla ihop för att nå våra mål.

Det fackliga uppdraget är oförenligt med rasism och intolerans. Våra medlemmar ska kunna lita på att ingen skillnad görs mellan dem beroende på bakgrund, etnicitet, religiös uppfattning, kön eller sexualitet. Medlemmarna ska kunna lita på att de alltid får det stöd och den hjälp de behöver. De ska även kunna lita på att vi politiskt kämpar för ett rättvisare och jämlikare samhälle.

I den här skriften har vi samlat fakta och argument för att du som är förtroendevald inom IF Metall ska kunna vara med och forma ett Sverige där mångfald är normen och där alla människors lika värde alltid värnas. Vi lyfter också fram några exempel på positivt mångfaldsarbete som gjorts inom IF Metall och som du kan inspireras av.

IF METALLS VÄRDEGRUND

Egentligen är det ganska enkelt. Den fackliga uppgiften ligger i att tillvarata medlemmarnas gemensamma intresse. Tillsammans kan vi använda den styrka som den fackliga organisationen ger för att stärka arbetarna gentemot arbetsgivarna på arbetsmarknaden.

Arbetsmarknaden är inte som vilken marknad som helst. Det råder en enorm styrkeskillnad mellan den som säljer sin arbetskraft och den som köper den. Extra tydlig blir den skillnaden i tider av hög arbetslöshet och krympande välfärd.

För att inte arbetsgivarna ska kunna spela ut oss arbetare mot varandra och förmå oss att konkurrera med varandra genom att sänka våra krav på löner och andra villkor organiserar vi oss i fackföreningar. Då kan vi gemensamt ställa krav på arbetsgivarna och förbättra våra villkor genom förhandlingar och kollektivavtal.

För att vi ska bli så starka som möjligt krävs det att vi håller samman. Det är när vi gör det som vi kan öka vårt inflytande på arbetsplatserna och få makt över vår arbetssituation.

Inom IF Metall är vår gemensamma nämnare att vi är arbetare som vill ha bästa möjliga villkor inom våra respektive branscher. Det får vi aldrig genom att dela upp oss i olika grupper som bekämpar varandra. Det är därför det är så viktigt att alla arbetare inkluderas.

”Jag vill helt enkelt inte leva i en värld där inte människor är lika mycket värda, vare sig det är på grund av hudfärg eller något annat.”

Oavsett kön, etnicitet, religion eller sexualitet delar alla i den arbetande klassen samma ofrihet och brist på makt och inflytande och det är därför vi behöver lägga våra olikheter åt sidan för att förbättra våra villkor. Vi behöver kunna vara olika tillsammans.

Rasism och intolerans står i direkt strid med våra ansträngningar. Rasister, högerextremister och andra intoleranta vill dela upp befolkningen i svenskar och icke-svenskar, eller kristna och icke-kristna. De menar att en arbetare som heter Kajsa har mer gemensamt med en direktör som heter Gustaf än med jobbarkompisen vid maskinen bredvid som heter Samir. Bara för

att de har samma etniska bakgrund. Genom att dela upp befolkningen på det viset ställer man arbetare mot arbetare. Man försämrar möjligheterna att få till stånd bättre villkor för de anställda och resultatet blir att alla arbetare förlorar.

Därför slår rasism och intolerans rakt i hjärtat av våra fackliga värderingar. För oss IF Metallare är alla människors lika värde en självklarhet. Det är en förutsättning för oss när vi vill bygga ett mer jämlikt och solidariskt samhälle. Vi verkar för ett demokratiskt samhälle där alla får möjlighet att arbeta, utbilda sig och ta del av välfärden utan hänsyn till varifrån vi kommer, hur vi ser ut, vem vi älskar eller vad vi tror på. Kampen mot rasism, intolerans och diskriminering är kanske den mest betydelsefulla demokratiska uppgiften både i Sverige och i resten av världen. Och det är en kamp vi som fackförening och arbetare måste våga ta.

VI ÄR INTERNATIONALISTER - INTE NATIONALISTER

Bristen på makt och inflytande över arbets-situationen delar arbetarna i Sverige med arbetare över hela världen. Denna insikt har funnits hos arbetarrörelsen sedan dess begynnelse. Det är därför fackför-eningsrörelsen har blivit världens kanske största globala folkrörelse. Det är ingen slump att Inter-nationalen sjungs av fackliga kämpar världen över.

När LO gick ut i storstrejk mot arbetsgivarnas krav på lönesänkningar 1909 var Sverige ett fattigt land och fackföreningsrörelsen ännu fattigare. Storstrejken kom att pågå i flera månader. En starkt bidragande orsak till att man höll ut så länge var ekonomiskt bistånd från arbetare och fackföreningar världen över. Man visste att ett slag mot arbetarna i ett land, med försämrade löner och villkor som följd, är ett slag mot arbetare i alla län-der. Lägre löner i ett land leder till att lönerna pressas även hos konkurrentländerna.

I dag är det IF Metall och den svenska fackförenings-rörelsen som är starka och har stora resurser. Därför bedriver bland annat IF Metall ett antal biståndsprojekt i flera länder, främst i Asien, Afrika och Sydamerika. Vi stöttar bygget av fria och oberoende fackliga organisa-tioner av två skäl. Dels handlar det om solidaritet med utsatta och fattiga arbetare, för att de ska få verktyg att

kämpa för bättre villkor och en dräglig levnadsstandard. Dels handlar det om att minska risken för låglönekonkurrens för våra egna medlemmar. Arbetare världen över har som gemensamt intresse att öka värdet på sitt arbete.

Första maj eller Engelbrektsdagen

Första maj firas av arbetarrörelsen och fackföreningsrörelsen i hela världen, trots att det på flera håll förbjudits av olika totalitära regimer. Första maj firas till minne av de arbetare som mördades av polis på Haymarket Square i Chicago i USA 1886 i samband med en demonstration för åtta timmars arbetsdag. Sedan 1890 är första maj den dag då arbetarrörelsen går ut på gator och torg för att kräva ett jämlikt samhälle och visa solidaritet med arbetare över alla nationsgränser.

I Sverige är första maj helgdag sedan 1939. Fascistiska och nationalistiska rörelser i landet har länge försökt avskaffa denna helgdag. Sverigedemokraternas tillförordnade ordförande Mattias Karlsson har flera gånger sedan han kom in i riksdagen skrivit motioner om detta. Han skriver:

”Den speciella historia och karaktär som omgärdar första maj gör att den märker ut sig bland

våra helgdagar. Till skillnad från våra övriga helgdagar är den inte knuten till en tradition som har omfattats av hela folket, utan endast av en ideologisk och

politisk gruppering. På grund av detta faktum har den därför också ofta haft en splittrande snarare än en enande inverkan på samhället.” (Motion 2013/14:K383)

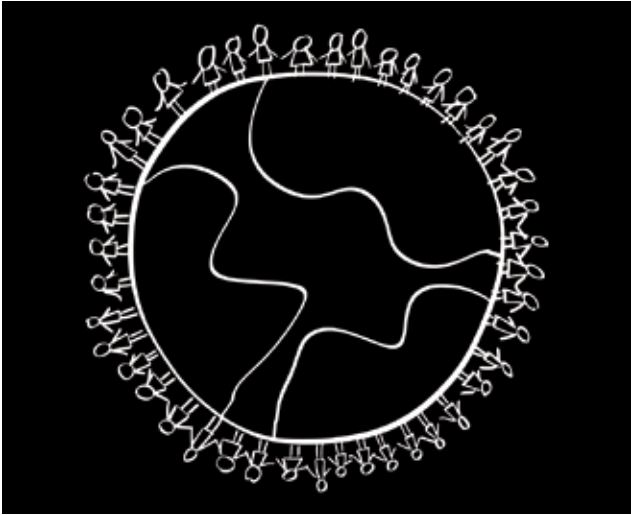
Det är alltså arbetarrörelsen som splittrar Sverige i Sverigedemokraternas ögon. Inte rasister och fascister som vill dela upp befolkningen i olika grupper efter etnicitet och nationalitet. Vi anses inte lojala mot Sverige och därför ska vår rätt att uttrycka våra krav på jämlikhet och internationell solidaritet inskränkas.

I stället menar Karlsson att vi ska ersätta första maj med exempelvis Engelbrektsdagen – den dag som de svenska nationalisterna och fascisterna i årtionden använt som sin stora högtidsdag.

”Nationens intresse”

Nationalister och rasister pratar ofta om att politiken ska gynna nationens intresse. Det är inte detsamma som att politiken ska vara i arbetarnas intresse. Framför allt innebär det att det är någon annan som ska avgöra vad som är bäst. Fackföreningars och andra intresseorganisationers inflytande ska begränsas till förmån för någon ”högre makt” som avgör vad som är i nationens intresse. Vad detta ”nationens intresse” är för något vet nog bara nationalisterna själva.

Det är dessutom så att när företrädare för nationalistiska organisationer ska beskriva vilka som tillhör den svenska nationen ingår inte ens alla svenska medborg-

are. Sverigedemokraten och riksdagens andre vice talman Björn Söder, menade i en intervju i Dagens Nyheter (2014-12-14) att exempelvis samer och judar inte tillhör den svenska nationen. Dessa är alltså uteslutna ur Sverigedemokraternas uppfattning om att arbetsmarknadspolitiken ska föras i nationens intresse. Arbetare ska delas upp efter nationstillhörighet och behöver inte åtnjuta samma villkor. Vi vet vad resultatet blir när man ställer olika grupper av arbetare mot varandra. Det betyder alltid att arbetarna som kollektiv förlorar.

DET HANDLAR OM FÖRTROENDE OCH TROVÄRDIGHET

Alla medlemmar i IF Metall ska veta att de inte blir behandlade annorlunda beroende på kön, etnicitet, religion eller sexualitet. Därför är det omöjligt att som fackligt förtroendevald samtidigt företräda organisationer eller partier som inte delar vår uppfattning om alla människors lika värde. Det handlar om trovärdighet.

När Samir kommer in på fackexpeditionen och vill ha hjälp med arbetsskadeförsäkringen, kan han då lita på att en företrädare för ett parti där parti-

ledaren gång efter annan pekar ut islam som det största hotet mot Sverige sedan andra världskriget kommer att hjälpa honom? En partiledare som i samma stund som han gör det också pekar på flera tusen av våra med-

lemmar och säger att de utgör ett hot.

När Kajsa som lever tillsammans med en annan kvinna vill ha hjälp i ett diskrimineringsärende, kan hon lita på att hon får hjälp av personer som via sociala medier skriver att homosexualitet är äckligt och onaturligt? Eller som tycker att feminister är manshatande parasiter som borde tvångsinterneras i arbetsläger?

Att vara fackligt förtroendevald handlar just om att ha förtroende. Då är det omöjligt att samtidigt företräda organisationer vars retorik eller politik går på tvärs mot vår uppfattning om alla människors lika värde.

IF Metall utesluter inte per automatik någon som företräder en sådan organisation. Skulle man däremot offentligt uttala sig till exempel rasistiskt eller homofobiskt kan man bli föremål för en utredning som kan leda till uteslutning. Mer om det på nästa sida.

”Jag är antirasist för att invandrare och deras barn är en del av min framtid. Den är jag mån om.”

IF Metalls rutiner kring fråntagande av uppdrag respektive uteslutning:

Om en medlem agerar, alternativt uttrycker sig, på sätt som strider mot förbundets grundläggande värderingar och idé är det viktigt att dialogen först och främst förs på arbetsplatsen, samt att det sker direkt när det uppmärksammas.

Principen är att ingen automatiskt ska uteslutas ur förbundet beroende på parti- eller organisationstillhörighet. Uteslutning prövas förbundsstyrelsen utifrån varje enskild persons agerande.

Att enbart vara medlem i ett parti eller en organisation är inte skäl för uteslutning ur förbundet. Om däremot individen aktivt agerar för rasism och nazism – eller annat som strider mot förbundets grundläggande idé – har IF Metall en skyldighet att pröva om detta är i linje med IF Metalls stadgar. Då kan medlemskapet prövas.

Prövningen sker av förbundsstyrelsen efter noggrann utredning i varje enskilt fall.

I bedömning om en förtroendevald ska fråntas sitt uppdrag av förbundsstyrelsen ska samma individuella prövning och grunder gälla som vid uteslutning.

Skulle medlemmen eller den förtroendevalda ta avstånd från sitt agerande under utredningens gång, eller avsäger sig sitt uppdrag i facket, kan utredningen om uteslutning läggas ned.

Det är viktigt att medlemmarna och arbetskamraterna på arbetsplatsen hålls informerade.

MYTER KRING MÅNGFALD

Blir Sverige ett fattigare eller otryggare land på grund av att det kommer flyktingar och invandrare hit? Svaret på den frågan är nej. Den internationella organisationen OECD, där de 34 länder i världen som är mest demokratiskt och marknadsekonomiskt utvecklade ingår, har gjort ett flertal studier som visar hur utvecklingen i länder med hög invandring skiljer sig från länder med låg invandring. Tidningen ETC har gjort en sammanställning av resultaten och hela undersökningen finns på deras hemsida (www.etc.se).

Till att börja med kan man konstatera att 15 procent av Sveriges befolkning är födda utomlands. Det placerar oss på den övre halvan, men inte högst. Förvisso har länder som Polen, Finland, Chile och Danmark en lägre andel invandrare i sin befolkning, men andra länder som till exempel Schweiz, Australien, Österrike och Irland har en större andel invandrare än Sverige.

Ekonomisk stagnation beror inte på invandringen

Det finns inga belägg för att den ekonomiska tillväxten skulle vara lägre i länder med hög invandring. Snarare visar statistiken att förhållandet är tvärtom. Det går inte att säga att det just är invandringen som gör att tillväxten är högre, men det är definitivt fel att påstå motsatsen.

Hög arbetslöshet beror inte på invandringen

Det finns heller inga belägg för att arbetslösheten skulle vara högre i länder med många invandrare. Arbetslösheten är något lägre i länder med många invandrare, men det kan bero på andra faktorer än just invandringen. Påståendet att invandring leder till massarbetslöshet är falskt.

Lönerna sjunker inte i länder med hög invandring

OECD konstaterar att reallönerna ökat något mer i länder med många invandrare än i länder med få invandrare. Det kan bero på att flera länder som drabbats extra hårt av den ekonomiska krisen befinner sig bland dem som har låg invandring. Men det är definitivt fel att påstå att hög invandring leder till lägre löner.

Inkomstklyftorna ökar inte på grund av invandringen

Klyftorna ökar ungefär lika mycket i länder med få respektive många invandrare. Det beror snarare på att den ekonomiska politik som förts i länderna mycket påminner om varandra. Påståendet att invandringen leder till ökade sociala klyftor är falskt.

Budgetunderskott orsakas inte av invandringen

Invandringen gröper inte ur statsfinanserna. Snarare är det så att länder med låg invandring har höga budgetunderskott. Detta beror dock mer på ekonomisk politik och hur länderna klarat av finanskrisen än på invand-

ringen. Påståendet att invandring leder till höga budgetunderskott är falskt.

Invandringen skadar inte den offentliga sektorn

De allra flesta länder har en offentlig skuldsättning. Endast några få har det inte och det stora undantaget är Norge som byggt på sig en enorm offentlig förmögenhet. Räkningar bort Norge visar det sig att länder med många invandrare generellt sett har lägre offentlig skuldsättning än länder med få invandrare. Påståendet att invandringen hotar finansieringen av vård, skola och omsorg är alltså falskt.

Skolans problem beror inte på invandringen

De så kallade Pisaundersökningarna som mäter skolresultaten i olika länder visar att det är färre som har läs- och skrivsvårigheter i länder med många invandrare än i länder med få invandrare. Att skylla skolans problem på invandringen är alltså fel.

Otryggheten är inte högre i länder med många invandrare

Många rasister och nationalister hävdar att otryggheten ökar med högre invandring. Så är det inte. När OECD frågar om människor känner sig otrygga när de går hem på kvällen i sitt område eller sin stad finner man inga sådana samband. Snarare upplevs tryggheten något större i länder med hög invandring. Det är

också så att människor i länder med många invandrare generellt säger sig vara lyckligare än människor i länder med få invandrare. Påståendet att invandring skapar otrygghet eller olyckliga invånare är således falskt.

Invandring försämrar inte jämställdheten

I en särskild undersökning från OECD som bara innehåller de europeiska länderna visar det sig att jämställdheten är bättre i länder med många invandrare än i länder med få invandrare. Påståendet att invandringen skulle försämra jämställdheten mellan könen är alltså falskt.

Invandringen är inget ekonomiskt problem

OECD går också igenom vad invandringen har för ekonomisk effekt på respektive land. Det visar sig att de allra flesta länder gör en nettovinst på invandringen. Så även Sverige där det visar sig att invandring i genomsnitt ger varje hushåll i landet ett tillskott på över 8000 kronor per år. Däremot skulle vi kunna göra en ännu större vinst om invandrarna hade jobb i lika hög utsträckning som infödda svenskar. Då skulle samhällets vinst öka från 8 miljarder till omkring 20 miljarder kronor per år. Vi behöver alltså en politik för fler jobb och bättre utbildning.

FACKET, ARBETSMARKNADEN OCH DE HÖGEREXTREMA

IF Metalls syn på arbetsmarknaden är solklar. Vi verkar för att våra medlemmar ska få bästa möjliga villkor på sina arbetsplatser. De ska ha den bästa tänkbara arbetsmiljön och arbeten som är utvecklande i stället för nedbrytande. Vi har arbetat hårt både fackligt och politiskt i vår strävan att nå dessa mål. Vi kräver svenska kollektivavtal på svenska arbetsplatser och om detta ska det inte råda någon tvekan.

För att värna vårt fackliga löfte har vi byggt upp ett antal skyddsvärn politiskt och fackligt. Dessa står under ständigt angrepp från arbetsgivarna och de demokra-

tiska borgerliga partierna. Dessa angrepp har vi lärt oss bemöta genom åren och genomgående handlar striderna med borgerligheten om hur maktbalansen ska se ut på arbetsmarknaden mellan löntagare och arbetsgivare, mellan arbete och kapital.

- ✓ Vi vill se en politik för full sysselsättning för att undvika lönedumpning och lågpriskonkurrens på arbete.
- ✓ Vi vill se en aktiv arbetsmarknadspolitik där den som blir arbetslös får möjligheten att höja sin kompetens och därmed värdet på sin arbetskraft för att snabbt kunna få ett nytt arbete.
- ✓ Vi vill se en hög a-kassa så att den som blir arbetslös inte ska tvingas lämna hus och hem på grund av att inkomsten försämras för mycket, eller där människor är beredda att arbeta på villkor sämre än kollektivavtalet bara för att över huvud taget klara sig.
- ✓ Vi vill ha ett starkt anställningsskydd för att människor ska ha trygga anställningar och inte godtyckligt ska kunna bli uppsagda från sina jobb för att man ställer krav på sina villkor eller sin arbetsmiljö.
- ✓ Vi vill ha rikstäckande kollektivavtal för att skillnaderna i villkor mellan stad och land, mellan norr och söder ska vara så små som möjligt. Detta för att hålla ihop landet och undvika osund konkurrens.

Den borgerliga regeringen 2006–2014 gick hårt åt våra värn. Bland annat fördubblades arbetslösheten, arbetsmarknadsutbildningarna skars ned och a-kassan försämrades kraftigt. Det blev enklare att använda tidsbegränsade anställningar och vår fackliga rätt att ställa krav på kollektivavtal hos utländska företag med utstationerad arbetskraft i Sverige begränsades kraftigt.

Det är så här konflikten mellan arbete och kapital tar sig uttryck på vår arbetsmarknad och så har det egentligen alltid sett ut. Vi vill tillsammans med Socialdemokraterna och andra progressiva krafter stärka arbetarnas position, medan borgerligheten har stått på arbetsgivarnas sida.

Högerextremismens angrepp på facket

Angreppet från de högerextrema ser annorlunda ut. De talar om ”klassförbrödring” och ”nationens intresse”. Konflikter mellan svenskar ska undvikas. Därför ska konflikträtten för fackföreningar begränsas. Nationens intresse ska vara avgörande för politiken. Vem som ska avgöra vad det betyder och vilket inflytande löntagarna kommer få på politiken då står skrivet i stjärnorna. Sverigedemokraterna skriver till exempel i sitt arbetsmarknadspolitiska program:

”Sverigedemokraterna utgår från en pragmatisk, tvärpolitisk hållning inom det arbetsmarknadspolitiska området. Målsättningen är att kunna tillvarata nationens

samlade intressen.” (Sverigedemokraternas arbetsmarknadspolitiska program, 2011)

Att vara pragmatisk och tvärpolitisk skulle kunna översättas med att vända kappan efter vinden. Sitter man som sverigedemokrat och diskuterar med fackligt aktiva kan man säga att a-kassan behöver höjas, varpå man på ett möte med företagarföreningen hävdar att undantagen i lagen om anställningsskydd måste bli fler. Något ansvar för en sammanhållen politik behöver man aldrig ta.

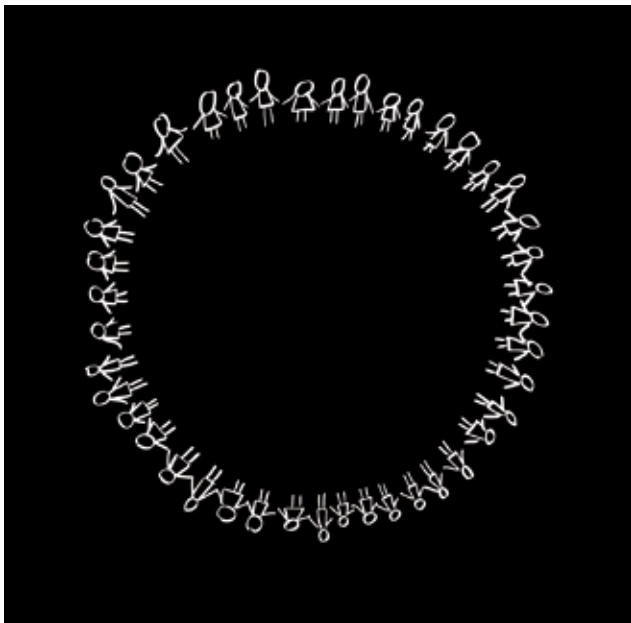
I december 2014 stod det helt klart att Sverige-

demokraterna är ett renodlat enfrågeparti där målet är att till varje pris minska invandringen. Då valde SD att rösta ned den rödgröna regeringens budgetförslag, trots att många av de krav partiet tidigare ställt sig bakom fanns med. Till exem-

pel höjd a-kassa och sänkt skatt för pensionärer. Man valde att stödja den borgerliga oppositionens budget. Det innebar även att jobbgarantin för unga inte blev av, att en rejäl satsning på bättre arbetsmiljö uteblev, att man fortfarande inte behöver kräva kollektivavtal vid all offentlig upphandling och att den förnedrande arbetsmarknadsåtgärden Fas 3 ännu fick finnas kvar.

Sverigedemokraterna motiverade sina löftesbrott med att de alltid kommer att fälla den regeringsbudget som inte går med på att föra Sverigedemokraternas invandringspolitik. Det betyder att all annan politik man säger

sig stå bakom bara är ett slags kosmetik för att locka väljare. Till sist är det bara rädslan för ”utlänningar” som finns kvar.

Slutet för den svenska modellen?

Sverigedemokraterna har lagt en motion om att slå sönder den svenska modellen på arbetsmarknaden där ett

kollektivavtal gäller för samtliga anställda inom avtalsområdet på en arbetsplats. Genom att förbjuda arbetsgivarna att sluta sådana kollektivavtal med fackföreningar som inte tillåter exempelvis aktiva nazister att vara medlemmar öppnar man upp för konkurrerande avtal på samma arbetsplats. Detta kommer leda till en press nedåt av arbetarnas villkor. Om en arbetsgivare kan välja mellan två arbetare med olika kollektivavtal kommer hen ofelbart välja den som är billigast.

De övriga olika högerextrema och rasistiska organisationer som verkar i Sverige ger knappast arbetsmarknadspolitiken högsta prioritet. I den mån man pratar om frågorna handlar det ofta om helt orealistiska påfund, som exempelvis Svenskarnas parti som vill ”bryta med det räntebaserade internationella lånekapitalet” genom att begränsa import av varor och att bara tillåta arbetskraftsinvandring från länder där arbetarna ”tillhör samma folkslag som svenskarna”.

Sverigedemokraterna och de andra högerextrema partierna och organisationerna är i grunden inte intresserade av att förbättra villkoren för löntagarna som kollektiv. De väljer att runda de värn för det fackliga löftet som vi har byggt upp genom åren och angriper oss i stället direkt i hjärtat – alla människors lika värde.

Alla människor på arbetsmarknaden ska i deras värld

”Om jag blundar är alla lika. Alla har vi någonting gemensamt oavsett hudfärg eller religion.”

inte ha samma rättigheter, eftersom de tillhör olika kulturer eller nationer. Full sysselsättning, aktiv arbetsmarknadspolitik, hög a-kassa, starkt anställningsskydd och kollektivavtal ska gälla för svenskar och inga andra. Det är därför SD exempelvis vill införa ett särskilt gästarbetarsystem, med urholkade rättigheter, för dem som kommer från andra länder.

Är etnicitet viktigare än kollektivavtal?

Den förre SD-riksdagsledamoten Thoralf Alfsson, som numera sitter i kommunfullmäktige för SD i Kalmar, skrev så här på sin blogg när Socialdemokraterna och LO presenterade sitt tiopunktsprogram för ordning och reda på arbetsmarknaden i november 2013:

”LO-basen menar även att allt skulle bli bra på arbetsmarknaden om alla jobbade med svenska kollektivavtal. Det är rätt på ett sätt men i ett annat avseende fullständigt upp åt väggarna. Idag finns t.ex polacker som jobbar till löner runt 30-50 kr/timme, vilket utan tvekan får negativa effekter på den svenska arbetsmarknaden. Men vad tror ni skulle hända om dessa polacker istället fick 180-200 kr/timme istället. Skulle fler svenskar få jobb? Nej, den svenska arbetsmarknaden skulle fullständigt översvämmas av arbetare från Polen, baltikum och andra EU-länder. Det skulle bli fullständig kaos på arbetsmarknaden och en hel rad andra problem skulle uppkomma. Jag trodde faktiskt inte att LO-basen var så fullständigt naiv.” (Thoralf Alfsson på sin blogg 2013-11-30)

Det stora problemet för Thoralf Alfsson och andra nationalister är alltså inte att det finns utländsk arbetskraft i Sverige som jobbar för svärtlöner. Problemet är att de är just "utlänningar" och därför inte borde vara här över huvud taget. Och om de ändå är här så ska de absolut inte ha samma villkor som svenska arbetare, för då kommer Sverige invaderas av utländsk arbetskraft.

För oss som facklig organisation är synsättet det rakt motsatta. Vi kan aldrig acceptera att människor säljer sitt arbete för ett lägre pris än det vi kommit överens om i våra avtal. Detta oavsett om de är svenskar eller kommer från något annat land. Schysta villkor ska gälla för alla.

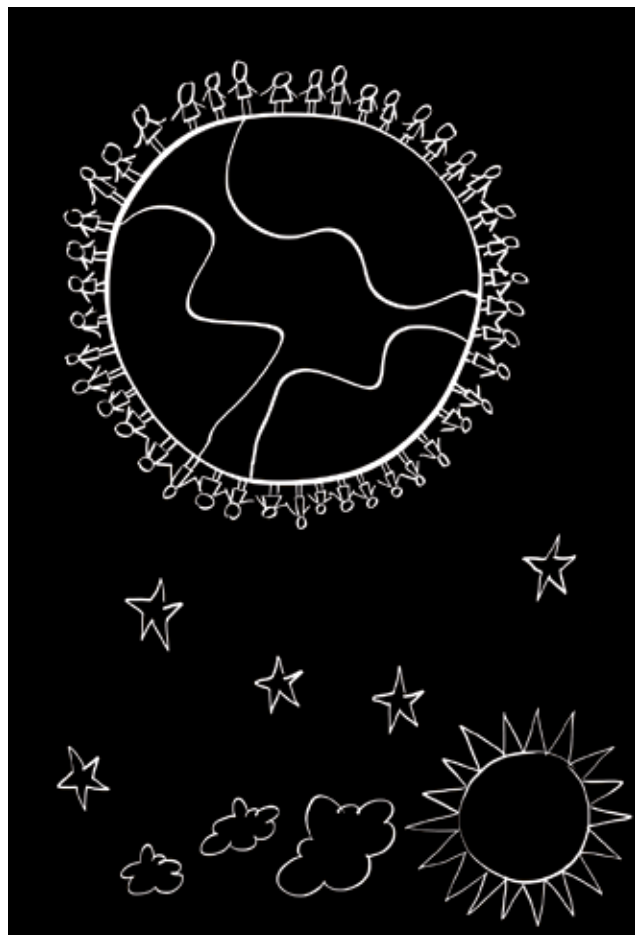
INTEGRATION ELLER ASSIMILERING

"Assimilation made us feel ashamed for what we were, where we came from, how we spoke, our stories, our families, how we dressed, and for speaking our language"
(Laura Tohe i boken *No Parole*, 1999)

Assimilering och integration är två begrepp som ofta används i debatten kring invandring och invandrare. Begreppen används på ett liknande sätt, trots att det handlar om två helt olika saker.

Integration betecknar ofta den process där invandrare får medborgarskap och etablerar sig i det svenska samhället, samtidigt som samhället också förändras efter-

som befolkningen gör det. En lyckad integrationspolitik innebär enkelt uttryckt att alla, inklusive invandrare, har tillgång till jobb, utbildning och bostäder. Nyanlända invandrare kan behöva hjälp med att etablera sig i samhället. De behöver undervisning i svenska språket och hur samhällsapparaten fungerar. Ibland kan det krävas särskilda åtgärder i form av praktik eller subventionerade anställningar för att de så snabbt som möjligt ska komma in på arbetsmarknaden. En bra integrationspolitik kan alltså sägas vara detsamma som en kraftfull politik för jobb, utbildning och bostäder.

Assimilering, eller assimilation, är något helt annat. Det innebär att en person från en kulturell, etnisk eller religiös minoritet helt ska överge sin kultur, sin historia och sitt språk för att passa in i majoritetssamhället.

Många högerextrema grupperingar menar att varken integration eller assimilering är önskvärt. Sverige ska endast befolkas av personer med svensk eller nordisk bakgrund. Andra, som till exempel Sverigedemokraterna, står för assimilering.

Under Sverigedemokraternas landsdagar 2011 beslutade man sig för att det finns två sorters svenskar:

1. "Som infödd svensk räknar vi den som är född eller i tidig ålder adopterad till Sverige av svensktalande föräldrar med svensk eller nordisk identitet."
2. "Som assimilerad till den svenska nationen räk-

"Jag är trött på intolerans. Jag har upplevt det själv under min uppväxt."

nar vi den med icke-svensk bakgrund som talar flytande svenska, uppfattar sig som svensk, lever i enlighet med den svenska kulturen, ser den svenska historien som sin egen och känner större lojalitet med den svenska nationen än med någon annan nation.”

För att få räknas som svensk räcker det alltså inte att vara svensk medborgare och att leva i Sverige. Det krävs mer. Är man född någon annanstans eller kommer från en annan kultur så ska man helt utplåna spåren av detta.

Men Sverigedemokraterna går längre än så. Under landsdagarna 2011 beslutade man också följande:

”På samma sätt som den som är född in i en annan nation senare i livet kan bli en del av den svenska nationen menar vi också att man även som infödd svensk kan upphöra att vara en del av den svenska nationen genom att byta lojalitet, språk, identitet eller kultur.”

Sverigedemokraterna menar dessutom att även många svenskar måste utsättas för assimileringspolitik. Jimmie Åkesson sa i en lång artikel i tidningen Dagens Samhälle den 20 februari 2013:

”Jag tror att också många svenskar skulle behöva utsättas för assimileringspolitik. Svenskarna måste återvinna sin egen identitet och stolthet över att vara svensk.”

Det här får konsekvenser. Vi bär alla på mängder av olika identiteter. Ibland är vi föräldrar, ibland älskare. Vi

kan vara frimärkssamlare eller hästägare, Djurgårdare eller AIK:are. Ibland är vi fackföreningsaktivister och ibland idrottare. Och det är precis så det ska vara. Att just en av alla de identiteter vi bär på skulle vara avgörande för om vi ska vara fullvärdiga medlemmar i samhället är orimligt.

Betyder Sverigedemokraternas synsätt att vi som identifierar oss som fackliga ska utsättas för assimilering? Vi är ju enligt Sverigedemokraternas motion om att avskaffa första maj aktiva i en rörelse som splittrar Sverige. Och vad innebär assimileringspolitik? Att vi alla ska bli sverigedemokrater?

I dag (2015) har Sverige en arbetslöshet på omkring 8 procent. Det råder bostadsbrist i mer än hälften av landets kommuner och antalet utbildningsplatser för vuxna har skurits ned. Det beror inte på invandringen. Det beror på att de borgerliga partierna under sin tid vid makten förde en politik som gick ut på att sänka skatterna i stället för att värna välfärden. Vi behöver ingen assimileringspolitik för att få ett bättre och mer jämlikt samhälle. Vi behöver inte stänga landets gränser för människor som flyr krig och förtryck eller som vill komma hit och jobba och skapa en framtid för sig och sin familj. Vi behöver heller ingen högerpolitik som skapar klyftor och segregation. Vi behöver en bra politik för arbete, utbildning och välfärd. Vi vill ha ett samhälle där vi kan vara olika tillsammans.

FAKTA OM MIGRATION

Medierna rapporterar dagligen om det fasansfulla krig som pågår i Syrien, som lett till den värsta flyktingkrisen sedan andra världskriget. Grannlandet Libanon har tagit emot drygt 1,3 miljoner flyktingar och landet närmar sig nu ett sammanbrott. Totalt har 3,8 miljoner människor flytt från Syrien. En liten del av dessa har sökt asyl i Europa, varav hälften i Sverige och Tyskland.

Totalt sett sökte 80 000 människor asyl i Sverige 2014, varav nästan hälften kom från krigets Syrien. Av de som sökte fick 35 000 asyl, varav omkring 20 000 flyktingar från Syrien. Situationen börjar påminna om den under början och mitten av 1990-talet när kriget rasade som värst i det forna Jugoslavien. Ännu är flyktingmottagandet inte uppe i de antalen, men Sverige fortsätter att ta ansvar och erbjuda skydd till människor som flyr från det helvete som kriget innebär.

Skyddsbehov

Till saken hör att Sverige har skrivit under FN:s flyktingkonvention från 1951. Enligt den ska Sverige ge skydd till en flykting som har välgrundade skäl att vara rädd för förföljelse på grund av till exempel etniskt ursprung, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning, kön eller sexuell läggning.

Även människor som inte är flyktingar enligt FN:s flyktingkonvention kan få skydd enligt EU:s regler om alternativt skyddsbehövande. Det handlar om dem som

löper risk att straffas med döden, kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning eller som löper allvarlig risk att skadas på grund av väpnad konflikt.

Sverige har också en egen bestämmelse, "övriga skyddsbehövande". Den omfattar människor som inte kan återvända till hemlandet på grund av väpnad konflikt eller svåra motsättningar i hemlandet, som känner välgrundad fruktan att utsättas för allvarliga övergrepp eller som inte kan återvända till hemlandet på grund av miljökatastrof.

Etablering

Sverige är ett stort land med en liten befolkning, som genom tiderna omöjligt skulle ha klarat sig om inte människor kommit för att arbeta här.

Det som är viktigt är att dessa människor så fort som möjligt får en chans att etablera sig i landet och bidra med sina kunskaper och färdigheter. Det är också viktigt med

åtgärder mot diskriminering, så att alla människors lika värde respekteras.

För att människor ska få en chans att etablera sig krävs en politik för jobb, bostäder och individuellt anpassad utbildning, något som inte alls prioriterats under den borgerliga regeringens åtta år vid makten. IF Metall står bakom LO:s arbete för full sysselsättning. Vi förväntar oss att den socialdemokratiskt ledda regeringen levererar en aktiv ekonomisk politik som skapar investeringar.

I debatten förekommer ibland krav på att Sverige ska sätta ett tak för invandringen. När det gäller flyktinginvandringen skulle det kräva att Sverige sa upp FN:s flyktingkonvention. Den förutsätter att det finns en individuell prövning oavsett hur många personer som tidigare beviljats asyl.

Det är också så att fri rörlighet för människor råder inom EU:s medlemsländer. För att stoppa människor från dessa länder skulle det alltså krävas att Sverige lämnade EU.

Arbetskraftsinvandring

Utöver flykting- och anhöriginvandring samt människor som kommer till Sverige från andra EU-länder har Sverige en arbetskraftsinvandring från länder utanför EU. Den minskade något under 2014, då Sverige totalt tog emot drygt 12 000 arbetskraftsinvandrare.

En del av dessa arbetar enbart i Sverige under en

kortare tid. Bland de stora yrkesgrupper som kom var dataspecialister (främst från Indien), bärplockare från Thailand och människor som kom för att arbeta med grönsaksodling, hotell- och restaurangarbete samt städning.

Det som är viktigt för IF Metall är att människor som kommer hit som arbetskraftsinvandrare får arbeta på schysta villkor, precis som alla andra. Då krävs kollektivavtal.

”Att säga nej till invandring är detsamma som att stoppa utvecklingen.”

FACKLIGT INITIATIV FÖR FLYKTINGBARN

När Vansbro började ta emot flyktingar för några år sedan började det spridas rasistiska flygblad och klistermärken från högerextrema grupper. Men att några enstaka individer spred hatbudskap skulle inte få stå oemotsagt.

– Det är ingen enkel resa de här barnen har gjort, att fly från krig och fattigdom och sedan hamna i lilla Vansbro. Vi ville göra något konkret för att de ska känna sig

IF Metalls klubb på Monark i Vansbro tog initiativet till att bjuda in flyktingbarn till fabriken.

välkomna hit, säger Stefan Brückner, klubbstyrelsen på Monark i Vansbro.

Monarks företagsledning gillade idén och ordnade med fika och presenter, cykelhjälm till alla och ett par cyklar till flyktingförläggningen.

Barnen blev jätteglada och ville gärna lära sig att cykla. En pojke sa att han gärna vill jobba i fabriken när han blir äldre.

SVENSKA (MODELLEN) FÖR INVANDRARE

Eli Abadji är förtroendevald i IF Metall Västra Skaraborg. Han brukar regelbundet, på uppdrag av LO i Västsverige, träffa människor som deltar i Svenska för invandrare (SFI). Då berättar han om den svenska modellen.

– Jag berättar till exempel om att facket inte är detsamma som staten, allmänt om hur facket arbetar, om sociala koder som att respektera tider och hur det fungerar på arbetsplatsen, säger Eli Abadji.

Han berättar om LO och de 14 olika medlemsförbunden, om branscherna, om kollektivavtal och om sin egen bakgrund inom IF Metall och som anställd på Swegon. Eli Abadji brukar prata svenska så långt det är möjligt, men använder också rollspel som gör det enklare att förstå.

– Det här fungerar jättebra! Det borde göras överallt, för det ger en väldigt bra effekt.

Eli Abadji berättar om den svenska modellen.

OLIKA TILLSAMMANS

IF Metall tar avstånd från all form av rasism och intolerans. Det är ingen slump att fackföreningsrörelsen stod i fronten för kampen mot fascismen och nazismen på 1930- och 1940-talen på samma sätt som vi i dag tar upp kampen med rasistiska, nationalistiska och homofoba krafter. Precis som då handlar det om vår överlevnad som organisation och om våra medlemmars livsvillkor. Om vi arbetare splittras upp i olika grupper baserade på etnicitet, religion, kön eller sexualitet försvagas våra röster och vi får svårare att få gehör för våra krav på bättre villkor i arbetslivet.

Fackföreningsrörelsen har som mål att representera alla arbetare. Ju fler medlemmar och ju högre organisa-

tionsgrad vi har, desto starkare blir vi. Därför behöver vi också bli bättre på att tillvarata alla våra medlemmars inneboende styrka och engagemang oavsett deras bakgrund. Vi bedriver ett aktivt arbete för att få ett högre inslag av förtroendevalda med olika etnisk eller religiös bakgrund. Det ska heller inte spela någon roll vad man har för kön eller sexualitet. Engagemanget för att förbättra alla våra medlemmars vardag ska vara ledande. Därför behöver vi också se till att fler känner sig välkomna att ta ett förtroendeuppdrag. Hos oss är alla välkomna. Vi vill vara olika tillsammans!

Vill du veta mer?

IF Metall ordnar tillsammans med stiftelsen Expo centrala tredagarsutbildningar för förtroendevalda som vill fördjupa sin kunskap kring rasism, intolerans och den fackliga värdegrunden. Kontakta din studieorganisatör för tidpunkter och anmälan. Material och kontaktuppgifter finns på www.ifmetall.se.

LO ordnar utbildningar på temat Alla kan göra något. Kontakta din avdelning eller klubb för mer information.

På Migrationsverkets hemsida finner du statistik, information om asylmottagning och annat som kan vara bra att vara uppdaterad på, www.migrationsverket.se.

Den antirasistiska stiftelsen Expo har en hemsida med både nyheter, argument och utbildningsmaterial, www.expo.se.

